

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. — več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 56.

✓ Ljubljani, v torek 10. marca 1891.

Letnik XIX.

Čegava je zmaga?

Z Vrhnike, dné 8. marca.

Kakor hiti „Narod“ umivati svojega propalega kandidata in črniti sijajno zmago konservativnega kandidata, je že neznosno in iz nova se nam utrdi prepričanje, da „Narod“ v tem obziru kar nič ne zaostaja za židovsko-liberalno pisavo. Da torej za vselej odvrnemo tako sumničenje in zavijanje, zapišemo nastopne vrstice prav stvarno, trezno in objektivno.

Čegava je zmaga? Zmaga naša je zmaga slovenske konservativne stranke. Le berite!

Na Vrhniki je glasovalo izmed 112 volilcev 75 volilcev, 45 za Antona pl. Globočnika, 30 pa za dr. Majarona. 37 se jih je torej odtegnilo volitvi, nekaj takih, ki jih ni bilo volitveni dan domá, nekaj takih, ki so se nalašč odtegnili, nekaj takih, ki si niso upali voliti radi obestranske odvisnosti in zasluzka.

Poglejmo volilce za gosp. pl. Globočnika. Kdo so ti? Ali morda duhovniki? Ne, ker sploh nimajo volilne pravice v trgu, ampak v okolici za kmetske občine.

Ali morda uradniki? Tudi ne, ker so volili z nasprotno stranko, kolikor jih je volilo, razven jednega.

Ali morda tako imenovani nemškutarji? Tudi ne razven jednega samega, na katerega se „Narod“ večkrat sklicuje in celo trdi, da sta si s tukajšnjim kapelanom v roko segala, dasi se niti videla nista niti osebno niti pismeno za časa volitev. Branil pa vendar nihče ne bode komu iti na volišče, vzlasti takemu, ki je izobražen in vé dobro, za kaj se gré. Saj je še dr. Tavčar, ki je tako radikalen, bil zadovoljen z glasom restavratérja Königa pri zadnjih ljubljanskih volitvah. — Drugi volilec, ki bi ga „Narodovci“ utegnili zapisati mej nemškutarje, je pa pristen Nemeč, kakor se je nedavno „Narod“ sam častno izrekel v nekem „Poslanem“,

torej ga ne more pisati mej nemškutarje. — Ko bi hoteli nasprotno stranko preresetavati, našli bi pa kmalu koga, ki je nemškutar vsaj bil, toda mi smo v defenzivi.

Ali so morda rokodelci (obrtniki), ki so gosp. pl. Globočnika volili? Tudi ne, zakaj le eden je, ki je volil g. pl. Globočnika in še tega ne moremo lahko šteti kot takega, ker že kot bišnik domalega toliko davka plačuje, kolikor je potreba za volilno pravico.

Ako torej odštejemo prav natančno 3 volilce (1 uradnika, 1 nemškutarja in 1 obrtnika), ostane nam od 45 glasov še vedno 42, ki znašajo vendar precéj več kakor dr. Majaronovih 30 glasov.

Čegava je torej zmaga? Niti uradniška, niti nemškutarska, niti rokodelska, niti duhovniška, ampak zmaga je vrhniških zavednih, poštenih, neodvisnih posestnikov. To je torej naša zmaga, zmaga slovenske konservativne stranke.

Kdor se tedaj ni še skregal s pametjo, ne bode ugibal več, čegava je zmaga?

Pa poglejmo le na kratko in stvarno še 30 dr. Majaronovih glasov. Čegavi so?

Eden glas je tukajšnjega zastopnika banke „Slavije“, ki je mimo gredé povedano največ vplival na svoje volilce, nekateri glasovi so se dali zapeljati po pijači, nekateri po strašilu od strani posojilnice, nekateri radi denarne žlahte, nekateri iz sovraštva do duhovnikov, nekateri radi „botrinje“, nekateri z denarji, nekateri iz osebnega prijateljstva, nekateri radi materijalnega dobička.

Da pa se ne bode „Narod“ prenagliil, povemo mu že naprej, da to niso sumničenja, ampak gola fakta, katera lahko vsak čas dokažemo. Da pa nismo podrobneje reševali nasprotno stranke, je razlog ta, ker smo dejali v začetku, da hočemo pisati stvarno, trezno in objektivno. To pa spet zato, ker nečemo zdražeb delati in želimo, da se v tem obziru vrne spet stari mir. Mi smo v defenzivi, ponavljam še enkrat. Ko bi „Narod“ ne bil pisal do

zdaj že trikrat o Vrhniki, da je nemškutarska stranka zmagala, ne bili bi pisali teh vrstic. Ako pa hoče še polemizirati, tudi dobro! Potem denemo elegantni „rapir“ na stran in pogovorili se bomo po domače!

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. marca.

Notranje dežele.

Državnozbornske volitve bližajo se koncu. Danes volijo trgoveške zbornice na Tirolskem in Predarelskem in veleposestniki na Dolenjem Avstrijskem in Koroškem, jutri so volitve veleposestva na Tirolskem in pa trgovskih zbornic na Štajerskem, pojuteršnjem pa volijo veleposestniki na Štajerskem. Potem se pa pretrgajo volitve do 16. t. m., kadar se začne volitve v Dalmaciji, ki se končajo dné 21. t. m. — Tirolsko duhovsko posestvo izvolilo je v deželni zbor opata Leva Treuenfelsa iz Marienberga. Gališki veleposestniki izvolili so mej drugimi tudi ministra Zaleskega in načelnika poljskemu klubu pl. Javorskega.

Minister Pražak hoče bajé odstopiti, ker so volitve na Češkem za vlado tako neugodno izpale. Odstop ministra Pražaka bi bil vsekako nekaka koncesija nemškim liberalcem, katerim je že dolgo ta mož trn v peti. Če on odstopi, Čehi ne bodo imeli nobenega svojca v ministerstvu. Grof Schönborn pripada sicer češkemu konservativnemu plemstvu, ali on je vendarle Nemeč po rodu. Odstop ministra Pražaka bi bil vsekako velika škoda za narod češki.

Ogrskemu državnemu zboru predložila se je predloga o reformi uprave, in z njo se bode bavil zbor še letošnjo pomlad. S to predlogo se poddrži uprava, ker le na ta način se morejo odpraviti mnogi nedostatki, ki se kažejo v upravi na Ogrskem. Omejila se bode torej samouprava komitatov. Skrajna levica bode se odločno upirala taki premembi uprave. Nemađjarskim narodnostim bode pa tudi reforma uprave mnogo škodovala. Sedaj se bode vsa Ogrska upravljala naravnost iz mađjarskega središča, Budimpešte, kjer gotovo za Slovane in Rumunce ne bodo ničesar dobrega ukrenili. Dosedaj

LISTEK.

Nekaj podatkov, kako se godi katoliškim duhovnikom poljskim pod rusko vlado.

II.

Proti koncu l. 1865. so se razmere v Poljski do cela predrugečile, ali bolje, bile so predrugečene. Uporniki so bili s silo ukročeni; mnogo so jih obesili, druge, manj krive, poslali v Sibirijo; voditelji upora so znali bolje računati, zato so jo v pravem času še popihali v druge dežele. Tudi duhovnikom niso prizanašali: katere so imeli za „vodnike upora“, pomorili so na vislicah, drugim so odkazali Sibirijo, ali pa temne, zaduhle ječe varšavske. Ostal je v domovini poljski čisto nov rod, sami mladi, „nedolžni“ ljudje, ki so obetali biti poslušni in pokorni. . . . Prav bi bilo torej, da bi bile sitne določbe o potnih listih prenehale: toda kdo bo vedno preminjal stvari; grof Berg, takrat glavár dežele, je bil že v letih, in se mu ni ljubilo.

Usodepoln pa je 31. december 1866. l. za Poljsko. Car Aleksander II. je takrat izdal več ukazov, kako naj se od sedaj naprej upravlja kraljestvo poljsko. Tudi za popotne liste se je pobrigal car in sicer je sedaj začel ločiti med svetnimi podložniki in duhov-

skimi. Svetnim je bila stvar zelo olajšana: kmet je dobil list zopet pri županu, plemenitaš pri okrožnem „šefu“. V praksi pa sploh niso brigali se dosti več zanj, ker v deželi redko kdo sprašuje po popotnem listu. Od l. 1867. smejo torej vsi prebivalci Poljske, naj so Poljaki, Rusi, Nemci, ali Židje, naj so katoličani, ali luteranci, naj so poštenjaki ali pa sleparji, razbojniki, konjski tatjé i. t. d. vsi smejo brez ovir in povsod potovati po deželi brez popotnega lista, le ena izjema je — katoliški duhovnik. Kajti car je ukazal 31. dec. 1866. l., da sme duhovnikom rimsko-katoliške cerkve, svetnim in redovnim, le guvernér dati popotni list, in nihče drugi ne v celi deželi. Torej smejo katoliški mašniki le z dovoljenjem tega dostojanstvenika odpotovati. Čudno je na vsak način, kako je car baš za katoliške duhovnike tako očetovski skrbel; saj so bili v Poljski tudi židovski rabinarji, bili so luteranski in kalvinski pastori, toda za nobenega izmed teh se ni brigal; pri srečanju so mi bili le katoliški svečeniki. Še bolj čudno pa je, zakaj se ta ukaz ni jel izvrševati, kajti 9. dan sušca 1867. l. je bilo urejeno, da naj svetni kat. duhovniki dobivajo potne liste prav tako kakor drugi podaniki na Poljskem, vendar pa naj vselej vé za to duhovska oblast. Zanimivo je tudi to, da državni uradnik svoje potovanje le naznanja, katolišk mašnik pa mora prositi za dovoljenje, če sme

odpotovati¹⁾; vsem drugim državljanom je, kakor povedano, po zakonih ukazano, da morajo imeti v gotovih slučajih popotni list, pa to je samo de iure, kakor zovejo to pravniki; v resnici, de fakto, ali v navadnem življenju pa ga ne potrebujejo. Za katoliškega duhovnika ni izjema: on mora imeti, popotni list de iure in de facto, ker ga na potu ne pusté pri miru. Koliko sitnostij in velikih neprilik morajo duhovniki zavoljo tega pretrpeti, kažejo mnogi dogodki, katerih hočemo nekaj navesti, in sicer iz zanesljivih virov.

L. 1886. dogodilo se je v okrožnem mestu Mazowieku (gub. Suwalki) nastopno. K „šefu“ tega okrožja pride neki duhovnik ter prosi za popotni list. Pokaže mu tudi dovoljenje konzistorijalno, ki je bilo še poleg potnega lista potrebno. Pa „šef“ mu vrne spričevalo, češ, da je v poljskem jeziku pisano, katerega pa on („šef“) ne sme znati. Duhovniku ni preostalo drugega, kakor odpraviti se hitro domov, kaki dve milj daleč, ter pisati na konzistorij za dovoljenje v ruskem jeziku. Čez 14 dni res dobi ruski dopustilni list od konzistorija. Hitro gre ž njim k okrožnemu „šefu“. Ko ta list pazno pregleda, opomni, da ne pozna sploh nobenega konzistorija, ampak le dekana, katerega potrdilo mu je veljavno. K vsej sreči je bival dekan v istem kraju, tako, da

¹⁾ „Šef“ mu sme dovoljenje odreči, tudi brez vzroka.

so pa nemadbarske narodnosti v komitatih, kjer so bile v večini, kolikor toliko lahko vplivale na administracijo.

Nemški liberalci so sicer zgubili pri volitvah nekaj mandatov, ali njih vpliv so pa sedanje volitve le povečale. Najmočnejša stranka bodo v državnem zboru, kar ima že precej pomena. Vseled poraza Staročehov se pa brez levičarjev ne bode dala lahko sestaviti nova večina. Zaradi tega se vladni listi silno laskajo levičarjem, pa tudi konservativni že računajo s tem, da bodo zmeraj liberalci del nove večine. Jasno se vidi, da pridobitve Mladočehov ne bodo Slovonom v korist, temveč le nemškimi liberalcem in židom, ki so se znali dobro okoristiti z novim položajem. Nadejamo se, da se s časom stvari še zasučejo. Liberalci že postajajo ošabni zaradi ugodnejših razmer. Grof Taaffe utegne naposled le spoznati, da v njih družbi ne bode dobro zanj, in poiskal si bode novih zaveznikov. Če vlada pridobi na svojo stran protisemite in nekatere nemške nacionalce, pa tudi spravi vkupe večino brez židovskih liberalcev. Neobhodno potrebna vladi židovska stranka ni, in dobro je, da je tako.

Schönerer. Dunajski protisemite se vedno bolj odtegujejo vplivu Schönerejevemu. To je vsakako veselo znamenje, kajti Schönerejevo delovanje je naravnost protivstrijsko in protisemitem nikakor ne more pridobiti zaupanja. Glavno glasilo protisemitem hudo napada Schönereja, ki le škodo dela nemškemu narodu ter je s svojim delovanjem dva zaslužna moža pripravil ob veljavo in tako protisemitsko stranko oslabil. — Vidi se torej, da je kandidatura kneza Liechtensteina v protisemitsko stranko prinesla nov duh. Naredila jo je za pravo avstrijsko stranko. Knez Liechtenstein bode stranki zjedinjenih kristijanov polagoma pridobil zaupanje v višjih krogih, kjer dosedaj za protisemitsko stranko neso marali, kajti smatrali so jo za protivstrijsko. Nekateri njeni vodje so jo bili po neprevidnosti spravili ob veljavo s svojim ultranemškim mišljenjem.

Reforme medicinskih študij. Učno ministerstvo namerava nekoliko reformovati medicinske študije. Obrnilo se je zatorej do deželnih vlad, naj poprašajo medicinske kolegije in vladne zastopnike pri medicinskih doktorskih izpitih, kake nedostatke so opazili pri teoretičnem in praktičnem izobraženju zdravnikov in kako bi se dali nedostatki odpraviti.

Mladočehi dosegli so pri volitvah velike vspehe. Malokatera stranka je kedaj imela pri volitvah tako srečo. Prišli so pa tudi sedaj na vrhunec svoje veljave. Kaj bodo storili v državnem zboru, ne vemo, a gotovo je, da s samim nasprotovanjem ne bodo mogli dolgo izhajati. Priti bodo morali s pozitivnimi predlogi in sicer s tacimi, ki se bodo dali vresničiti, sicer bodo volilci kmalu spoznali, da so njih zastopniki le politični pustolovci. Njih stališče v državnem zboru ne bode lahko. Vse kaže, da ne bodo lahko dobili zaveznikov. Pričakovali so, da bodo po volitvah razne stranke, vidéč, da so postali mogočen faktor, premenile o njih svoje mnenje, toda to se ni zgodilo. Vladni, konservativni, liberalni in poljski listi soglasno zagotavljajo, da nobena stranka z Mladočehi ne more hoditi. Taki glasovi pač za Mladočehi ne obetajo ničesa dobrega.

Vnanje države.

Bismarck — kandidat. Vendar se je posrečilo narodnim liberalcem, da so pregovorili kneza Bismarcka, da kandiduje v 19. državnozbornem volilnem okraju, to je v Hanovru. Knez Bismarck seveda sam ne bode stopil pred volilce, temveč bodo morali drugi delati zanj. Njegova zmaga pa še nikakor ni gotova, kajti socialni demokratje in naprednjaki z vso silo delujejo proti njemu. Ta okraj

je duhovnik hitro dobil njegov podpis. Sedaj je bil duhovnik pač gotov, da je storil vse, kar je bilo treba. Vrnivši se v pisarno „šefovo“, pa mora nekaj ur čakati, kajti bilo je nekako okrog poldne, in gospod „šef“ je takrat zajutrkaval, potem pa nekoliko počival. Motiti ga ni bilo varno, kajti vse bi bilo izgubljeno, ako bi ga bil spravil v slabo voljo. Sklenil je torej, potrpežljivo čakati; in res! ni zastoj čakal. Slednjič pride njegovo visokorodje v pisarno, pregleda podano spričevalo, a spomni se pri tem določbe, da mora vsak duhovnik pismeno prošnjo vložiti, v katerej je namen potovanja natančno naznanjen. Kaj si hoče duhovnik? Tudi to mora še napraviti. Kupi si v pisarni kolek (60 kopejk) ter spiše prošnjo. V njej zapiše, da mora odpotovati v I. zavoljo „rodbinskih reči“. Izraz „rodbinske reči“, ki je vsakemu drugemu človeku dovolj jasen, gospodu „šefu“ nikakor ni hotel biti všeč, kajti šlo se je za „popotni list“ duhovnikov. (Navadno se piše list tako-le: I. I. potuje zavoljo zasebnih stvari v I. itd.) Okrožni „šef“ vrne torej prošnjo in opazi, da je namen presplošno naznačen, naj torej povod svoji poti natančneje razloži. Kaj početi? Ako je hotel list dobiti, moral je hočeš nočeš storiti, po povelju, znova spisati prošnjo in kupiti drug kolek za 60 kopejk. Sicer je pa moral hiteti, kajti pisarna ni smela biti več dolgo

tudi ni povsem zanesljiv, kajti jedenkrat je v tem okraju že bil zmagal pristaš svobodomiselné stranke.

Francija. Ferry je v francoskem senatu pri razpravi o interpelaciji zastran razmer v Algiru v dolgem govoru priporočal, da bi algriske domačine Francozi s šolami in razširjenjem francoščine pridobili na svojo stran. Priporočal je torej potujčenje domačincev. To sredstvo pač ni pravo in bode mej prebivalstvom vzbudilo le nevoljo. Narod v Algiru živi v jako slabih narodnogospodarskih razmerah in se mu torej s francoščino in s šolami ne more pomagati. Treba bi bilo drugih sredstev, pred vsem omejiti oterutvo, o čemer pa liberalni Ferry seveda ničesar neče slišati.

Milan in Garašanin. Garašanin v odgovoru bivšemu kralju srbskemu na njegovo pismo očita neuljudnost, kar dokazuje, da je Milan bil slabo odgojen. Kar se pa tiče atentata, katerega mu je kralj podtikal, pa pravi Garašanin, da krivda ne zadeva njega, temveč kralja samega, kajti omenjeni dogodki so se vršili zunaj ministerskega območja. Nazadnje kralju očita, da ni držal dane besede in mu prepoveduje, da mu nema več pisati. Milanova pisma torej Garašaninu več ne ugajajo.

Dopolnilne volitve za italijansko zbornico. V Raveni voljena sta pri dopolnilnih volitvah za zbornico dva vladna pristaša in jeden radikalec. Dosedaj so to mesto zastopali sami radikali.

Dansko. Danska vladna stranka in opozicija sta se sporazumeli, da se v Kodanji napravi prosto pristanišče, odpravijo davki od plovstva, poniža davek od sladkorja in petroleja in uvede starostno zavarovanje, v kateri namen bode vlada donala po 2 milijona na leto. Sporazumljenje med vlado in opozicijo je bilo potrebno, ker brez sporazumljenja državni zbor ničesar dognati ne more. Na Danskem so namreč čudne razmere, v spodnji zbornici ima opozicija, v zgornji pa vladna stranka večino.

Avstralija. V Avstraliji pripravlja se nekaj, kar je jako podobno osnovi severnoameriških Zjedinjenih držav. Te dni zborujejo v Sidney-u odposlanci raznih angleških kolonij v Avstraliji in se posvetujejo, da bi osnovali neko zvezo, ki bi bila prav podobna zvezi severoameriških Zjedinjenih držav. Osnova bi se za vse te kolonije skupni državni zastop, skupno najvišje sodišče. Upravo bi vodil sicer še angleški guverner, katerega oblast bi pa bila jako omejena, kajti za vsako stvar bi potreboval dovolitve domačega parlamenta. Ministre moral bi izbrati iz oseb, ki so parlamentu po godu in bi jih moral odpustiti, kadar bi narodnemu zastopu več ne ugajali. Če se taka zveza osnuje, bodo se združene kolonije kmalu odrgale od Anglije, kakor so se Zjedinjene države.

Izvirni dopisi.

Z Vrhnike, 8. marca. (Po volitvah.) Dan 5. marca t. l. Vrhnika lahko postavi mej najznamenitejše dneve domače kronike. Liberalno razupita Vrhnika je pokazala, da ni to v resnici in da je še dosti mój starega slovenskega nepokvarjenega jedra, kakeršnih v sedanjih časih najbolj potrebujemo. Volitve so res poučne, zakaj pri teh se pokaže moštvo, neustrašenost in prepričanje za višje namene. Kdor je bil v volitveni borbi, ta vé soditi in povedati mnogo grenkega, pa tudi mnogo veselega. In marsikaj veselega se je pokazalo pri volitveni borbi na Vrhniki, saj je trajala cel teden. Ne bodem tajil, da je bila agitacija na obeh straneh velika, a agitirati z močjo in agitirati s prepričevalno besedo,

odprta in potem je za tisti dan nemogoče dobiti popotni list. Z največjim trdom je utregel nazadnje zahtevam zakonovim (t. j. „šefovim“) in gospod načelnik je slednjič blagovolil dovoliti, da se mu napravi popotni list. Pravim pa, da je blagovolil, kajti smel bi bil po zakonih prošnjo duhovnikovo meni nič tebi nič odbiti, in zato se nikjer in nikomur opravičevati.

Manj srečen je bil neki drug duhovnik, ki je iskal potnega lista pri okrožnem šefu mesto „Opoczno“, (gubernij Radom, škofija Sandomir). Zgodilo se je to leta 1886. K omenjenemu „šefu“ pride namreč nekega dne duhovnik, ki je bil doma v istem okraju, ter mu naznani, da mora nemudoma domov, češ, da je oče za smrt bolan. Prosi torej za potrebni potni list. Šef zahteva privoljenje konzistorijalno. Če je hotel duhovnik ustreči tej zahtevi, moral bi bil peljati se po železnici kakih 20 milj in potem še s poštnim vozom dalje, tako da bi bil v Sandomir prišel še le drugi dan. Vse to opravilo in pot nazaj k šefu bi ga bilo zamudilo tudi najmanj kaka dva dni; med tem časom bi bil oče že lahko umrl. Pismeno prositi konzistorij za dovoljenje, ni kazalo, ker odgovora ne bi bil dobil pred jednim tednom. Pa še druga zapreka je bila: če je hotel iti do škofa v Sandomir, moral bi bil imeti potni list; a tega mu šef zopet ne bi bil dal brez dovoljenja

je velik razložek. Ne bomo spravljali na dan agitacije nasprotne stranke, dasi je jako pikantna, pač pa hočemo zapisati par vrstic na čast konservativni agitaciji.

Agitirala je brez obljub, brez denarnih sredstev, brez napojnine, brez terorizma, celo odsvetovala je marsikom, da se ne vdeleži volitve, ako bi utegnil dotični volilec imeti kako škodo ali izgubo. Agitirala je s samimi prepričevalnimi resnimi, in treznimi besedami, agitirala ne iz dobička ali strahu in brez kaknega migljeja iz Ljubljane. In kako junaško se je pokazal marsikaj značaj! Tako je volilec K., ki ima lepo službo pri gospodu nasprotne stranke, neustrašeno, če tudi službo izgubi, ostal pri svojem prepričanju, tako, da ga je naposled gospod sam pohvalil radi njegove značajnosti. Moštvo ima povsod spoštovanje, tudi pri nasprotnikih. Še marsikoga bi lahko omenjal, a omejim se le še na dva volilca, katera imata največ zaslug za našo zmago, g. Janeza Brenčiča, posestnika in razumnega moža, pa Jurija Grampovčana, posestnika in veljavnega poštenjaka s sinom, katerim bodi iskrena zahvala, plačilo pa dodeli Bog!

Iz Šoštanja na Štajerskem, 8. marca. (Novo društvo.) Kakor gobe po dežju, tako hitro rasto dandanes razna društva po Slovenskem. Pa, kakor hitro so nastala, tako urno tudi nekatera izginejo, brez sledu in slave, kajti mnogokrat se premalo uvažuje vprašanje, če je društvo tudi resnično potrebno; dostikrat pa provzroči premlačna delavnost društvenikov konec društva.

Tudi v šaleške dolini se je ravnokar novo društvo ustanovilo, namreč „Sadjerejsko društvo za šoštanski okraj“. Kar se potrebe tiče, pač ne bi smeli temu društvu kratek obstanek prorokovati. Zalibog, le preveč je očitno, da peša naš kmetski stan. Kmetiska posestva se lahkomišljeno razkosavajo, dostikrat tudi lahkomišljeno z dolgovi obremenjujejo; toda visoki davki, draga in samoglava družina, nizka cena poljskih pridelkov, a dragota vsega, kar si kmet za dom mora kupiti, — to pa zopet provzroči, da se tudi delavnemu in pridnemu kmetu dobro ne godi. Ni čuda torej, da so povsod resno začeli premišljevat vprašanje, kako bi se dohodki naših kmetij dali zboljšati, da bi bil potem tudi kmet na trdnejšji gmotnej podlagi in laglje zmagoval svoja obilna plačila.

Po vseh državah so pa tudi spoznali, da si bode kmet zagotovil boljšo bodočnost s povzdigo sadjereje. Svetovno je zuano, da je zeleni Štajar, izvzemši visoki planinski svet, sadjereji posebno ugoden; štajersko namizno sadje izvažja se tudi že v druge dele sveta.

Toda v tej blaženi deželi je še dosti krajev, kjer je sadjereja še popolnoma v celini. Pri nas v šaleške dolini, oziroma v šoštanskem sodnijskem okraju, kjer bi zaradi milega podnebja in ugodne lege tudi najfineje sadje dobro rodilo, pečalo se je ljudstvo z umno sadjerejo doslej še prav malo.

Zato so nekoji gospodje, osobito g. J. Krajnc, veleposestnik v Št. Ilji, ustanovili za ta okraj sadjerejsko društvo, z namenom, da bi isto posebno naše

konzistorijevega. Torej mu sploh ni bilo mogoče priti v Sandomir. Jedina pot je bila odprta — pismena. Vse te težave je duhovnik razložil škofu ter ga prosil, sklicujé se na njegovo sinovsko srce, pa zamán! Ni se dal ganiti. Zalosten odide duhovnik ter se napoti k dekanu, kateremu potoži svojo bolelost. Ko dekan izvé vso stvar, mu zakliče: „Zakaj niste že prej prišli k meni? Od škofa imamo dekanje oblast, dajati kapelanom odpustni list, ako odpotujejo samo za dva dni. Naredim vam torej ta list, da se izkažete pri šefu.“

Duhovnik se vrne v pisarno šefovo. Pa kako se začudi, ka mu šef odgovori na kratko: „Ne poznám nobenega dekana; prinesi mi dovoljenje od konzistorija!“

„Potem mi vsaj dovolite,“ — odvrne duhovnik, — „da brzojavim v Sandomir.“

„To lahko storite!“ — dobil je za odgovor.

Čez nekaj ur pride brzojavni odgovor. Konzistorijalna pisarna je naznanila duhovniku, da mu škof dovoljuje odpotovanje.

Duhovnik se je oddahnil, misleč, da bo rešen šefovih sitnostij. Pa zmotil se je. Šef pogleda namreč podpis v brzojavki, in videč, da je podpisan Ždzitowiecki, vodja konzistoriju, se odreže:

„Ne poznám tega patra in ne dám na ta brzojav potnega lista.“

kmete za to prekoristno stroko v nemalo. Ker znaša navadna društvenina le 50 krajcarjev (ustanovniki plačajo 10 gld. jedenkrat za vselej), je upati, da bodo kmetje v prav obilem številu pristopili, kar bo seveda v prvi vrsti le njim v korist.

Dne 1. marca se je v prvi glavnej skupščini v Velenji volil stalen odbor, in sicer: čast. gospod dr. Janez Lipold, župnik in deželni poslanec, predsednik; gosp. Ivan Krajnc, veleposestnik, podpredsednik; gosp. Jos. Skaza, krčmar in posestnik, blagajnik; gosp. Alojzij Trobej, učitelj, tajnik; — in še šest odbornikov.

Da ima prebivalstvo v to novo društvo veliko zaupanje, dokazala je mnogobrojna vdeležba tega zborovanja in obilen pristop udov. Zanašamo se pa tudi, da bo slavni odbor že v prvem letu svojega delovanja vse potrebno ukrenil, kar bo v čast društvu in v prid društvnikom, saj so voljeni taki, ki niso samo izvedeni sadjerejci, ampak imajo tudi čuteče srce za kmeta-trpina.

Naj bi pa tudi naše društvo ne bilo jednako gubi, po dežju vzrasli, koja hitro vzraste, pa tudi naglo mine, ampak ono bodi jednako blagonsnemu sadnemu drevesu, koje naj še otrók otrokom obilen sad donša. V to pomozí Bog!

Iz Zagreba, dne 8. marca. (Raznoterosti.) Že leta 1880. je pokojni kardinal Mihalović predložil zagrebškemu mestnemu zastopstvu, da se v samem mestu utemelji še ena župnija in da se sezida v to svrhu nova cerkev sv. Blaža na zapadni strani mesta, kateri del naj bi tudi ves pripadal tej novej župniji. Tedanje mestno zastopstvo je uvažalo omenjeno priporočilo ter se odločilo ukreniti vse, da se prej ko mogoče izvede ta potreben predlog. Razpisan je bil tudi natečaj za obrise nove cerkve v renesanskem slogu. Najlepši in najboljši obris je priposlal graditelj stolne cerkve v Lincu g. Hendeler ter dobil nagrado v znesku 1300 gld. To je bilo l. 1888. in precej za tem se je sklenilo v zastopstvu, da se bo cerkev zidala ter se je tu li v letnem proračunu neka svota za zidanje določila. Ko so se pa dohodki mestni vsled nesrečne točarine zmanjšali ter se začelo povsodi le hraniti kar se da, zgodilo se je isto tudi z zidanjem omenjene cerkve. Ko se je pa te dni od konzistorija to vprašanje zopet omenilo, sešel se je izbrani odbor, da se posvetuje, kaj bi se imelo v tem pogledu storiti. Vrlo se čudimo, da se je sklenilo pri tem posvetovanju, da se še počaka nekaj časa z zidanjem, in da naj se tudi obris premeni, ker mestna občina ne more na to cerkev več potrošiti, ko 50.000 gld. Novi obris naj izdela hrvatski arhitekt Vancaš, ki je zidal stolno cerkev v Sarajevu, a oni stari, za katerega je plačala občina 1300 gld., naj se zavrže. Zakaj pa ne bi obrisa popravil in preosnoval po potrebah arhitekt Hendeler, in zakaj si bo občina nove stroške provzročila, pa s tem tudi še delo zaustavljala. Sploh tudi ne moremo pojmiti, kako bi bilo mogoče v mestu župno cerkev sezidati s 50.000 gld., kakor to zahteva omenjeni odbor. Nova cerkev bi morala biti vendar monumentalna zgradba, ki bi bila na čast mestu, in pa velika mora biti, kajti župnija bo štela do 10.000 duš; vrh tega bo omenjena cerkev tudi za tukajšno posadko

in za mnoge šole, in kam se bo ves mnogobrojni pobožni svet zmesil, če misli odbor cerkev samo za 1200 oseb veliko sezidati. Omenjena cerkev je prav potrebna, pa je že skrajna potreba, da se sezida, a odbor delo le zaustavlja pa še prvotne osnove tako preinačuje, da se bo konečno lepo podvzetje izjalovilo. Vendar pa se nadejamo, da se bo tudi v tej zadevi na bolje obrnilo.

Zdaj ko prihaja ljuba spomlad, nastopilo je v našem mestu že bolj živahno delovanje. Začelo se je že na mnogih mestih zidati, a odbor za letošnje gospodarsko razstavo ima mnogo posla s pripravljanim zanj. Zastopane bodo na tej razstavi vse stroke gospodarstva, posebno pa si obetajo mnogo od živinske razstave, kajti ravno ta stroka je pri nas najbolj razvita in iz Hrvatske se izvozi, kakor je poznato, jako mnogo živine. Da se preskrbi tujcem, ki bodo prišli obiskat našo razstavo, tudi nekaj zabave, postavili bodo gledališče za opero, katero misli za to dobo razstave k življenju obuditi g. Štriga. Obris za omenjeno zbradbo je že narejen, pa se bo brž ko ne našlo nekoliko podvzetnikov, da jo bodo postavili. Ta misel je gotovo praktična, kajti v starem deželnem gledališču bilo bi po leti kaj težko dajati predstave, a novo se pa menda ne bo še tako hitro zidalo, če ravno bi bilo že silno potrebno. Tudi tramway bo menda do avgusta gotov, ter se bodo mogli naši gosti malo ceneje voziti po mestu, pa tudi v nekaj prelepi Maksimir. Kakor se iz vsega tega more razvideti, bo letoš v Zagrebu posebno živahno.

Hrvatska ima prirodnega bogastva v izobilju, samo kapitala nam manjka, da bi ga mogli uporebiti v izkoriščevanje njegovo. Tako je ves predel med Zagrebom in Varaždinom poln premoga, in bi se mogel zdaj, ko je po teh krajih sezidana železnica, prav lahko izvoziti. To so tudi videli neki naši bogataši, pa so se odločili za to podvzetje ter zbrali že toliko glavnic, da bodo začeli v kratkem premog kopati. In tako bomo imeli prihodnjo zimo domači premog v Zagrebu, dočim se je dozdaj uvažal večinoma iz Trbovelj ter tukaj po prav visoki ceni prodajal. Na ta način bo ostal denar doma in siromašni Zagorci si bodo mogli tudi mnogo zaslužiti pri tem poslu. Hrvatska ima mnogo prirodnega bogastva, samo potrebno je, da se domači bogataši loté posla in da ne pripuste v tem pogledu prvenstva preveč tujcem, ki znajo naš narod in našo zemljo le izrabljati, kar se je do najnovejšega časa le prepogostoma godilo.

Dnevne novice.

(Vitez Waser,) predsednik graškemu nadsodišču praznuje dne 12. t. m. svoj osemdeseti rojstveni dan. Tem povodom se mu bode izročila adresa s podpisi vseh pravosodnih uradnikov na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem. Waser se je rodil dne 12. marca 1811 v Ptuj.

(Kultura celjskih nemčurjev. Iz Celja se nam poroča: Mnogo se je že govorilo in pisalo o kulturi celjskih nemčurjev, vendar žalosten dokaz svoje razuzdanosti pokazali so včeraj, na dan volitve po-

odpustni list. Slučajno pa je bil zadržan in ni mogel priti. Konec počitnic pa dobí od stričnika pismo, v katerem mu ta naznanja, da je okrožni šef iz J. večkrat povprašal, če je duhovnik prišel, ali kdaj da pride. (Bilo je to leta 1866.)

K tem posebnim dobrotam smemo prištevati še neko drugo, katero uživajo katoliški duhovniki, toda te ne sami, marveč z njimi tudi — tatje. Obojim se daje namreč potni list na papirju, ki je rudeče obrobljen. Ta rudeči rob je opomin za one polceiste, ki so neveselji branja, da naj dotičnika mnogo strože opazujejo.

Na vse načine skuša vlada zatreti katoliško cerkev. Vidi se to zlasti pri dovoljevanju cerkvenih slovesnostij. Kadar je n. pr. v kaki fari velika svečanost in se morejo dobiti sv. odpustki, takrat je ljudstvu popolnoma prosto, vdeležiti se jih, ali ne. Drugače je z duhovniki. Šef lahko prepové vsem tujim duhovnikom vdeležitev, in tako ne more ljudstvo, katerega je zbranega na tisoče, opraviti sv. spovedi in prejeti sv. obhajila, v zadobitev odpustkov potrebnega, ker ni zadosti spovednikov. Ljudstvo je vsled tega nevoljno, godrnja čez mlačnost svojih duhovnikov, in ne prihaja več k takim slovesnostim.

Duhovniki pa se ne morejo opravičiti, ker vlada zabranjuje, da se objavijo dotične njene prepovedi.

(Dalje sledi.)

slanca za državni zbor. Ko je stopil velespoštovani opat na volišče, začeli so ga izsikavati! Ali je to prosta volitev? Boletí mora vsakega poštenega državljanca srce, ko čuje taka sramočenja. Vendar visokospoštovani g. opat sme prepričan biti, da poleg Slovencev obsojajo tudi pošteni Nemci jednaka počenja.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Metelkove ustanove so dobili s pridržkom knezoškofijskega ordinarijata gg.: Karol Dermelj, nadučitelj v Cirknici; Fr. Černagoj, učitelj v Šmartinem pod Šmarno goro; Martin Potočnik, učitelj v Sori; Jernej Ravnikar, nadučitelj v Litiji; Jak. Pretnar, nadučitelj v Vel. Dolini; Anton Likozar, učitelj v Goričah; Fr. Povše, učitelj v Osilnici; Fr. Jeglič, učitelj v Dovjem; Flor. Kalinger, učitelj v Radovici; Val. Pin, nadučitelj v Knežaku; T. Petrovec, učitelj v Čemšeniku; Janez Lobe, učitelj na Krki.

(Predlagan) je za župnijo Stranje pri Kamniku č. g. Janez Molj, dosedanji župnik v Beli Peči na Gorenjskem.

(Iz Rima) smo prejeli naslednje vrstice: Čestitam na vspehih ob volitvah. Sedaj se je pokazala potreba „Katol. političnega društva“, ker brez njega bi bila konservativna slovenska stranka vedno le podnožje onim, ki hoté ukazovati samovoljno v političnem življenju. Le pogumno naprej po pravi poti, ki vodi narod slovenski do boljše prihodnosti v socijalnem in narodnem oziru. — Dr. Rieger biva že nekaj dni v Rimu. — Bog i narod!

(Shod volilcev) je bil minolo nedeljo popoldne v Preski pri Medvodah; zbralo se je nad 60 volilcev v šolskem poslopju, ki so jako pazljivo poslušali poročilo državnega poslanca preč. g. kanonika Karola Kluna o delovanju državnega zbora. Gospod poslanec je v priprosti in umljivi besedi nad poldrugo uro pojasnjeval razmere strank v državnem zboru, trud in sredstva dosedanje večine, da se je uredilo državno gospodarstvo, našteval nove vire državnih dohodkov, da se bodo mogli znižati zemljiški, hišni in solni davek, opisaval pa tudi težave, s katerimi se morata vlada in večina boriti vsled mnogoletnega slabega gospodarstva prejšnje nemško-liberalne večine, ter v kratkih potezah označil bistvo in potrebo verske šole. — Želeti je, da bi naši gg. poslanci večkrat prirejali take shode ter svojim volilcem poročali o delovanju državnega in deželnih zborov, ker ljudstvo želi pa tudi potrebuje pouka. Le tako se bodo volileci zavedali svojih pravic in dolžnosti.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je došlo letno poročilo podružnice za Beljak in okolico. Seznanivši nas z nje zgodovino in gmotnimi razmerami v preteklem letu 1890, piše nam tajnik proti koncu poročila: „Z velikim veseljem je yzel občni zbor na znanje, da je družbino vodstvo tudi v zadnjem letu podarilo naši podružnici tako lepo število raznih nabožnih, poučnih in zabavnih knjig za mladino našo. . . Veliko veselja provzročile so tudi nove vzprejemnice s podobo sv. Cirila in Metoda. — Prihodnji podružnični shod namerava načelnništvo prirediti na binkoštni ponedeljek v Štebni blizo Beljaka.“ — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Zanimiv slučaj.) V „Obzoru“ čitamo: Neki bolnik v Ilici, katerega zdravi dr. Sladović, imel je paralizo (mrtvoud) na desni strani. Ko je ozdravel od paralize, je deset dni pozneje popolnoma oglušel in oslepel. Ko pa je te dni zdravnik prišel k njemu in začel izpraševati njegovo ženo, reče bolnik: Gospod doktor, izprašuj me, ker dobro slišim. Vsled zadnjega lahkega potresa bolnik čuje in razumi vsak najtiši glas, kakor zdrav človek.

(V mariborski mestni skupini) je izvoljen dr. Koschinegg z 821 glasovi, slovenski kandidat g. dr. Ivan Dečko je dobil 254 glasov.

(Pevski večer), katerega je prošlo nedeljo v prostorih čitalnične restavracije priredilo slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“, bil je dobro obiskan in dokaj zabaven. Precizno izvajanim pevskim točkam sledilo je burno odobravanje. K lepemu vspehu pripomogel je mnogo znani tenorist gosp. Meden. — Želeti bi pač bilo, da bi prirediteljem enakih zabavnih večerov in sploh društvenih veselic bili na razpolago primernejši prostori, kajti čitalniške restavracije prostori so povsem nedostatni.

(Iz pred porotnega sodišča.) Janez Japelj z Verda pri Vrhniki, ki je udaril dne 25. januarja z vilami Jakoba Možina tako silno po glavi, da je

„Dobro, odpotujem pa brez lista!“ — odgovori odločno duhovnik. Šef je bajé osupel, a kaznovan duhovnik ni bil za to.

Priзнati moramo, da taki slučaji niso pogosti, a vendar sta šefa delala postavno; če je drugje bilo boljše, izviralo je to le iz osebne prijaznosti šefove.

V posebno varstvo je vzela ruska vlada katoliške redovnike. Odlok 9. marca 1867. leta pravi namreč, da ne sme niti konzistorij niti policija dajati menihom potnih listov. Konzistorij mora vsako tako prošnjo poslati prej najvišji cerkveno-politiški instanci za kraljestvo poljsko, to je, „vodstvu tujih verskih zadev“. Tako ni bila osebna prostost še nikoli omejena.

Da, še za časa obleganja, ko so imeli redovnike za največje upornike, in so bili zaradi tega odpravljani vsi samostani, so vendar menihi dobili potni list precej pri okrožnem šefu.

Katoliški duhovniki uživajo pa še druge prav posebne dobrote. V Varšavi imajo še zdaj navado, (in prej je bila po celi deželi), da policija naznani ob istem času, ko dá kakemu duhovniku potni list, po brzjavo gosposki dotičnega kraja, kamor je namenjen. V dokaz nastopni dogodek: Duhovnik, kateteh nekega varšavskega gimnazija, je hotel obiskati stričnika, živečega v J., da bi prebil pri njem počitnice. V to svrhu je bil dobil od svojega vodje

ta še isto noč umrl, je bil obsojen na štiri leta težke ječe, poostrene s postom.

(„Toaletta.“) nova učna metoda o prirojanosti oblačil za dame, imenuje se nova knjiga, katero je spisal krojaški mojster gosp. Matija Kunč. Gosp. pisatelj je že lani izdal „Knjigo krojaštva“, v kateri uči prirojanost moških oblek. Obe knjigi spisani sta na podlagi tako imenovane sorazmerne metode, ki se odlikuje po svoji enostavnosti in ne pozna toliko izjem, kakor druge metode. Obleka po tej metodi narejena se lepo prilaga. Ta metoda se ne sme nikakor primerjati z vzorci v modnih listih, po katerih se težko priležna obleka napravi. Ker je naše obrtno slovstvo tako rekoč še-le v povojih, z veseljem pozdravljamo novo knjigo, ki bode gotovo ugajala našim šiviljam, katerim je v prvi vrsti namenjena. Cena knjigi, kateri je pridejanih 6 tabel, je 3 gl.

Telegrami.

Dunaj, 9. marca. Danes je bilo 40 državnozbornskih volitev. Volili so veleposestniki v Galiciji, na Tirolskem, v Istri in na Goriškem, trgovinske zbornice na Dunaji, v Gorici in Celovci ter mesta na Tirolskem, Predarlskem in Štajarskem. Voljenih je: 20 Poljakov, 7 nemških liberalcev, 6 nemških nacionalcev, 2 nemška konservativca, 1 pristaš Coroninijevega kluba, 1 narodnoliberalen Italijan, 1 katoliško-konservativen Slovenec. V Gradcu je ožja volitev mej Carnerijem in nemškimi nacionalcem Hoffmanom. Mej izvoljenim so minister Zaleski, potem Jaworski in Wildauer. Štajarski mestni okraj Lipnico izgubili so nemški liberalci na nemške nacionalce, dočim je Coroninijev klub izgubil mandat goriškega veleposestva na katoliško-konservativnega Slovenca. Drugod je razmerje ostalo neizpremenjeno. Volitev v Tridentu še ni znana.

Dunaj, 10. marca. Trgovinski minister je potrdil izvolitev dr. Poklukarja za predsednika in Ivana Perdana za podpredsednika trgovske in obrtniške zbornice. — Danes so se v nadškofijski palači pričela škofijska posvetovanja pod predsedstvom nadškofa Schönborna. Navzočni so: Gruscha z Dunaja, Zwenger iz Gradca, Missia iz Ljubljane, Kopp iz Vratislave, Napotnik iz Maribora, Kahn iz Celovca, Doppelbauer iz Linca, Bauer iz Brna, Solecki iz Přemysla. Seje bodo končane dné 13. t. m.

Piccoli-jevo esenco za želodec
prireja in razpošlja nje izdelovatelj lekarnar G. Piccoli v Ljubljani v zaboječih po 12 in več steklenic. 1 steklenica 10 kr. (14)

DOM IN SVET.

III. številka je izšla z naslednjo vsebino: „Josip Marn, c. kr. gimn. profesor“. Spisal A. Kalan. — „Čudežna jezera“. Zložil A. H. — „Gostačeva hči“. Piše T. — „Florijan Skomljan“. Piše Martin Molek. — „Erazem Tattenbach“. Zaloigra. Piše Prokop. — „Sèn in up“. Zložil A. M. — „Cloveška srca“. Spisal Krasjanin. — „Pepel in spomin“. Zložil A. M. — „Škofja Loka“. Spisal A. Koblar. — „Beseda — kje si?“. Spisuje J. M. — „Andrej Kač č Mioš č, narodni hrvaški pesnik“. Piše Fr. Kovačič. — „Trioletti“. IV.—VI. Zložil O. M. — „Nekoliko iz indijskega bajeslovja“. Spisal dr. K. Glaser. — „Porabne misli o slovenščini v govoru in pismu“. Piše F. S. Lekše. — Slovstvo. A. Slovensko: „Jez čnik“ XXVIII. Spisal J. Marn. — „Tekel ali Pravična tehtnica božja“. Spisal dr. J. Kržan č. — „Zur Geschichte der nomin. Declination im Slovenischen“. Spisal V. Oblak. — B. Hrvatsko: „Slike iz obcega zemljopisa“. Nap. dr. I. Hoj č. — „Petar Preradovič“. Izd. Mih. Šrepel. — „Hrvatsko Primorje“. Nap. Dragutin Hirc. — Raznoterosti: „Naše slike“. — „Dr. Lazar K. Lazarevič“. — Slike: „Josip Marn“. — „Trnovo v Ljubljani“. — „Škofja Loka“. — „V severnem morju med ledovjem“. — „Mlada seljanka“.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Tuji.

8. marca.

Pri **Matten**: Hiener, potovalec; Essinger, Silberstern, Singer, trgovci, z Dunaja. — Fürst, trgovec, iz Vel. Kanije. — Pertz, zasebnica, s hčerjo, iz Londona. — dr. Globočnik iz Kranja. — Ranzenhofer, trgovec, iz Gradca. — Terpotic, vodja, iz Trbovelj. — Hafner, s soprogo, z Brda.

Pri **Stona**: Habenicht, trgovec, z Dunaja. — Küttig, oskrbnik; Toniutti in Stossin, iz Celovca. — dr. Schmidinger iz Kamnika. — Wietsehnig iz Križevcev. — Žužek, inženir, iz Kranja. — Hočevar, konc. praktikant, s Križega. — baron Apfaltrern, c. k. komornik, iz Gorice. — Leinauer iz Gradca. — Steinmetz iz Sarajeva. — Laurenček iz Brežic. — Frankl, trgovec, iz Trsta.

Pri **bavarskem dvoru**: Miller iz Podgorij. — Josip in Lorenc Ottovitz iz Beljaka. — Pittano in Visintini iz Beleiane. — Benedičič iz Kočevja. — Spanrig od sv. Jurija.

Pri **Južnem kolodvoru**: Partel, Hellman, Tedeschi, iz Trsta. — Bait in Dornig iz Tržiča. — Trojanski iz Trojan.

Umrli so:

6. marca. Ljudmila Žan, mesarjeva hči, 6 mesecev, Kolodvorske ulice 28, eroup.

7. marca. Marija Žan, mesarjeva hči, 3½ leta, Kolodvorske ulice 28, eroup.

V bolnišnici:

9. marca. Franc Kastelic, čevljar, 17 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v trst
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		736.4	5.0	sl. jzpad	jasno	0.00
9. 2. u. pop.		735.9	9.8	"	oblačno	
9. u. zveč.		735.1	6.8	"	"	

Srednja temperatura 7.2°, za 4.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gl	20	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	92	"	15	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	40	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	90	"
Akcije avstr.-ogerske banke	987	"	"	"
Kreditne akcije	308	"	"	"
London	115	"	"	"
Srebro	"	"	"	"
Francoski napoleonid.	9	"	13	"
Cesarski cekini	5	"	40	"
Nemške marke	56	"	40	"

Zahvala.

Slavna „Kmetška posojilnica ljubljanske okolice“ v Ljubljani je revnim učencem takajšnje šole za leto 1891. zopet 10 gl. veldušno darovati blagovolila, za kar se imenovanemu denarnemu zavodu, posebno gospodom odbornikom v imenu šolske mladine najtoplejša zahvala izreka.

Krajni šolski svèt,

v Šmariji, dné 8. marca 1891.

Janez Ev. Borštnik,
predsednik.

Poslano.

Slavnemu vredništvu „Slov. Naroda“

v Ljubljani.

„Narod“ piše 4. marca: „Zdajci so se zvezali in segli v roke gospod Matevž in Obreza et Comp.“ Ako „Narod“ tega ne prekliče, imenujem ga lažnika; zakaj jaz še govoril nisem z gosp. Obrezo med volitvami, najmanj pa o volitvah.

Ves pristavek naj torej „Narod“ zú-se ohrani in vedi, da jaz se ne bodem učil ljubiti svoje domovine od njega, ki je že tolikrat zgrešil geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“, jaz ga pa, hvala Bogu! še nisem.

„Kesanje“ naj torej le sam ima, ker je to laž napisal.

Na Vrhniki, dné 8. marca 1861.

Matej Sitar,
kapelan.

Št. 4462.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Poslano.

Slavnemu vredništvu „Slov. Naroda“

v Ljubljani.

„Slov. Narod“ piše dné 5. marca, da sem jaz poslal „Slovenca“ telegram dné 28. februarija. Podpisan pa ni nihče v „Slovenca“ pod telegramom. Kje je torej „Narod“ zvedel: ali pri vredništvu „Slovenca“ ali pri poštnem uradu na Vrhniki? Ko bi bil zvedel pri teh dveh, potem sta prelomila tajnost, eden vredniško, drugi poštno. Prepričan pa sem, da se to ni zgodilo. Torej je podpis kar s kljuko potegnil, češ, če zadenemo, dobro je, če ne, bodemo pa prakicali... semper aliquid haeret.

Toliko „Narodu“ o njegovi predrznosti gledé imen.

Ali pa je resnica, kar je telegram poročal v „Slovenca“, in laž, kar je poročal telegram tistega dné v „Narodu“, odgovorita naj tista, ki sta telegram poslala.

Na Vrhniki, dné 8. marca 1891.

Peter Bohinjec,
kapelan.

Zahvala in prošnja.

Podpisani odbor se tem potom najiskrenejše zahvaljuje gospodičini Franji Blaznikovi za podarjeno sliko sv. Cirila in Metoda, g. profesorju Sim. Rutarju in gosp. Ivanu Železnikarju za podarjene knjige in prosi častite slovenske rodoljube, kateri imajo kake poučljive slovenske knjige, da jih ne rabijo in jih veseli napredek izobrazbe slovenskega naroda, ko bi jih blagovolili podpisaneu odboru podariti, kateri jih bode z veseljem vsprejel. (1)

Odbor viške in glinške čitalnice.

Hišo,

primerno za **gostilno** ali **prodajalnico**, z **vso prodajalniško opravo** in **dovolenjem tobak prodajati**, **prodam** iz proste roke radi rodbinskih razmer. Hiša leži pri farni cerkvi, blizu postaje in je zraven hiše tudi **njiva** in **travnik**. — Ponudbe na

Fani Zaynard.

Hotič. Pošta Litija.

(14—5)

Uzorec zasebnim naročnikom zastoj in franko.

Uzorne knjige za krojače, kakeršnih do sedaj že ni bilo, nefrankovane in le proti vložbi 20 gl., kateri se odračunajo, kadar se blago naroči.

Blago za obleke.

Peruvien in dosking za prečastito duhovščino. Blago za uniforme c. kr. uradnikov po predpisu, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje. Sakno za bilard in igralne mize, lođen tudi nepremičen za lovske suknje, blago, ki se sme prati. Popotni plèdi 4—14 gl. itd.

Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno sukno in ne slabeza blaga, ki se ponuja od vseh strani in je jedva krojačevega plačila vredno, obrne naj se na trdko

Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja zaloga sukna v Avstro-Ogrski.

Razume se, da ostaje v moji zalogi, v kateri je vedno za pol milijona goldinarjev av. velj. blaga, in pri moji svetovni trgovini mnogo ostankov; vsak razsoden človek pa mora spoznati, da se od takih malih ostankov in odrezkov uzorci ne pošiljajo, ker bi pri več sto naročbah za uzorce nazadnje ničesa ne ostalo, in je torej smešno, če nekatera trgovine s suknom vzlic temu inserirajo uzorce od ostankov in odrezkov in so v takem slučaju uzorec le od kosov in ne pa od ostankov, namen takemu postopanju je očividen. Ostanke, ki ne ugajajo, se zamenjajo, ali se pa denar vrne. Barva, dolgost, cena naj se pri naročbi ostankov naznani.

➤ Razpošilja se le proti povzetju, nad 10 gl. franko. ➤ Dopisovanje v nemščini, madjarsčini, češčini, poljščini, italijanščini in francoščini. (24—7)

(3—2)

Razglas.

V smislu § 15 obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dné 5. avgusta 1887. l., št. 22 dež. zak.) se javno nannanja, da so

imeniki volilcev za letošnje dopolnilno volitev občinskega sveta

sestavljani in da se smejo od danes naprej 14 dnij tukaj pregledavati in zoper nje vlagati ugovori.

O pravočasno vloženi ugovorih razsojal bo občinski svet.

Magistrat ljubljanski,

dné 6. marca 1891.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.